

Súd: Okresný súd Topoľčany
Spisová značka: 6C/6/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4617200452
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Ľuboš Chrenko
ECLI: ECLI:SK:OSTO:2017:4617200452.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Topoľčany sudcom Ľubošom Chrenkom v právnej veci žalobkyne v 1/rade: H. Ď., X.. XX.XX.XXXX, L. XXX XX G. X. X. XXX, zast. opatrovníkom: H. Ď., X.. XX.XX.XXXX - otcom a H. Ď., X.. XX.X.XXXX - matkou, v 2/rade: H. Ď., X.. XX.XX.XXXX, L. XXX XX G. X. X. XXX, v 3/rade: H. Ď., X.. XX.X.XXXX, L. XXX XX G. X. X. XXX, všetci zastúpení JUDr. Tomášom Baníkom, advokátom so sídlom 821 08 Bratislava 2, Košická 4984/46 proti žalovaným v 1/rade: E. Y., X.. XX.XX.XXXX, L. XXX XX S. XX, v 2/rade: E. Y., X.. XX.X.XXXX, L. XXX XX S. XX, zastúpení JUDr. Lubomírom Kišacom, advokátom so sídlom Topoľčany, Škultétyho 1597/7, v 3/rade: KOMUNÁLNA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefánikova 17, 811 05 Bratislava, IČO: 31 595 545, zastúpená JUDr. Felixom Neupauerom, advokátom Advokátskej kancelárie FELIX NEUPAUER & PARTNERS so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, IČO: 37 928 422, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy takto

rozhodol:

I. Žalovaní v 1/ až 3/rade sú povinní zaplatiť žalobcovi v 2/rade sumu 5.000 eur a žalobkyni v 3/rade sumu 15.000 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že s plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

II. Súd žalobu voči žalobkyni v 1/rade a v prevyšujúcej časti voči žalobcom v 2/ a 3/rade zamietá.

III. Žalovaní v 1/ až 3/rade sú povinní zaplatiť na Okresný súd Topoľčany súdny poplatok vo výške 666 eur a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku tak, že s plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

IV. Súd priznáva žalobcom v 2/ a 3/rade voči žalovaným v 1/ až 3/rade nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

V. Súd žalovaným v 1/ až 3/rade voči žalobkyni v 1/rade nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia v 1/ až 3/rade podali na tunajšom súde dňa 24.01.2017 žalobu o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy domáhajúc sa uloženia povinnosti žalovaným v 1/ až 3/rade zaplatiť žalobkyni v 1/rade sumu 100.000 eur a žalovaným v 2/ a 3/rade každému po 50.000 eur s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných.

2. Žalobcovia žalobu podali z dôvodu, že dňa 19.07.2014 v čase o 15:45 hod. došlo medzi obcami S. a P. S., okres V. k dopravnej nehode osobného motorového vozidla zn. Škoda Fabia, ev.č. V. XXX M., ktoré viedol vodič, ktorým bol žalovaný v 1/rade. Vozidlo viedol tak, že po prejazde pravotočivou zákrutou zišiel s vozidlom pravou stranou mimo komunikáciu do priekopy, odkiaľ sa dostal späť na vozovku a následne cez protismerný jazdný pruh zišiel do ľavej priekopy, pričom narazil ľavou zadnou

časťou do stromu, od ktorého sa vozidlo odrazilo späť na vozovku, následkom čoho žalobkyňa v 1/rade ako spolujazdkyňa utrpela ťažké poškodenie zdravia. Za technickú príčinu dopravnej nehody bola v zmysle záverov znaleckého posudku vypracovaného pre účely trestného konania označená nesprávna technika jazdy vodiča. Žalovaný bol trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 02.04.2015 č.k. 1T/28/2015-218, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 22.04.2015, uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví podľa § 157 ods.1, ods.2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona, čím je daná jeho pasívna vecná legitímácia.

Žalovaný v 2/rade v zmysle ustanovenia § 427 OZ je prevádzkovateľom motorového vozidla, ktorého prevádzkou došlo k zásahu do osobnostných práv. Ak sa pri určení zodpovednej osoby za nemajetkovú ujmu, ktorú utrpela na svojej osobnosti fyzická osoba, analogicky použije ustanovenie § 420 ods. 2 OZ, potom neexistuje argument, ktorý by vylučoval analogické použitie § 427 a nasl. pri určení zodpovednej osoby za zásah proti osobnosti fyzickej osoby vyvolaný osobitnou povahou prevádzky dopravných prostriedkov. Je potrebné vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá aj prevádzateľ a nemá podstatný význam, či bol alebo nebol vlastným priamym fyzickým pôvodcom zásahu.

Žalovaný v 3/rade bol v čase udalosti poisťiteľom žalovaného v 2/rade v zmysle prísl. ustanovení Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pod pojmom ujma na zdraví sa vo svetle rozsudku Súdneho dvora Európskej únie (ESD) zo dňa 24.10.2013 sp.zn. C-22/2012, má rozumieť akákoľvek ujma, ak jej náhrada vyplýva na základe zodpovednosti poisteného za škodu z vnútroštátneho práva uplatniteľného v danom spore, ktorá bola spôsobená zásahom do osobnej integrity, čo zahŕňa tak fyzickú, ako aj psychickú traumu. ESD na základe týchto svojich úvah dospel k záveru, že medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť v súlade s prvou, druhou a treťou smernicou, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Žalovaný v 3/rade je tak v prejednávanej veci nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva a v spore pasívne vecne legitímovaný.

3. V odôvodnení žaloby ďalej žalobcovia uvádzajú, že žalobkyňa v 1/rade bola v čase pred nehodou fyzicky aj psychicky zdravou 17. ročnou mladou ženou, ktorá mala celý život pred sebou s predpokladom tento prežiť šťastne a úspešne. Aktívne sa pripravovala na svoje budúce povolanie, viedla riadny osobný, rodinný, spoločenský a kultúrny život, v kolektíve bola mimoriadne obľúbená pre svoju priateľskú povahu a charizmu, povinnú školskú dochádzku plnila s vyznamenaním, netrpela žiadnym zdravotným postihnutím.

V súvislosti s touto udalosťou utrpela žalobkyňa v 1/rade cudzím zavinením kraniocerebrálne poranenie, tzv. polytraumu, v dôsledku ktorej upadla do bdelej kómy, kde tento vegetatívny stav je podľa znaleckého posudku č. X/XXXX zo dňa 16.03.2016 vypracovanom H.. K. H., J.., znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Traumatológia, chirurgia, nenapraviteľný a liečbou ovplyviteľný len minimálne. Následky úrazu majú doživotne nepriaznivé a nezvratné dôsledky na jej životné úkony, na uspokojovanie životných a celospoločenských potrieb žalobkyne v 1/rade a naplnenie jej spoločenských úloh. Stratila možnosť prežiť lásky, priateľstvá, založiť si rodinu, mať deti a vychovávať ich, navždy stratila akýkoľvek svoj pracovný potenciál, je vylúčená zo sociálnej interakcie, stredoškolské štúdium na Obchodnej akadémii v Topoľčanoch bola nútená v 3.ročníku zo zdravotných dôvodov zanechať.

Od úrazu prítomný vegetatívny stav je perzistentný, až doteraz bez zmeny, akékoľvek zlepšenie neurologického obrazu je nepravdepodobné. Žalobkyňa v 1/rade si neuvedomuje samého seba, na okolie nereaguje, nerozpráva, prítomné sú len mimovoľné pohyby úst a očí, je úplne imobilná, dýcha pomocou ventilátora a stravu prijíma cez gastronomický vývod, prítomná je poúrazová kvadruplégia (horné a dolné končatiny položené pasívne vedľa tela), početné jazvy po operačných zákrokoch a dekubitoch, neustále hrozí vznik infekčných komplikácií.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 21.07.2015 sp.zn. 9Ps/5/2015-57, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.09.2015 bola žalobkyňa v 1/rade pozbavená spôsobilosti na právne úkony a súd jej ustanovil opatrovníka v osobe otca a matky, teda žalobcov v 2/ a 3/rade.

Žalobkyňa v 1/rade bol na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 01.06.2015 priznaný od 12.11.2014 invalidný dôchodok v sume 310,30 eura. Z odborného posudku o invalidite vyplýva, že na základe posúdenia zdravotného stavu je žalobkyňin pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na úrovni 90% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom prípade tak možno nespochybniteľne konštatovať, že protiprávnym konaním tretej osoby došlo k zásahu do osobnostného práva žalobkyne v 1/rade konkrétne do jej práva na zdravie a telesnú integritu garantovaného v ustanovení § 11 OZ, Ústavou SR ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

4. V žalobe žalobcovia ďalej uvádzajú, že život žalobcov v 2/ a 3/rade sa po dopravnej nehode zmenil od základu, keď v dôsledku zničenia zdravia žalobkyne v 1/rade, ktorá je ich dcérou, došlo k výraznému a intenzívnemu zásahu do ich práva na súkromie, k nenahraditeľnej emocionálnej strate a narušeniu ich silných rodinných väzieb, pretože už nikdy nebudú môcť s dcérou komunikovať, nikdy ich nepohladiť, cielene sa neusmeje. Závažnosť ujmy sa dotkla práve žalobcov v 2/ a 3/rade, ktorí ju pri plnom vedomí po celý čas denne vnímajú, navyše žalobkyňa v 3/rade musela zanechať zamestnanie, prestala pracovať, aby sa mohla v plnom rozsahu venovať opatere o dcéru, ktorá vyžaduje trvalú rehabilitačnú a 24 hodinovú ošetrovateľskú starostlivosť o všetky základné životné potreby ako je kŕmenie, nutricia a hydratácia, polohovanie, vylučovanie, dýchanie, hygiena kože. Za splnenia predpokladu zániku medziľudských vzťahov a väzieb určitého stupňa intenzity zakladá právo dotknutej osoby na ochranu osobnosti v zmysle § 11 a nasl. OZ.

V danej veci došlo k devastačným a nezvratným poškodením zdravia žalobkyne v 1/rade nepochybne k závažnému zásahu do práv na ochranu osobnosti žalobcov spočívajúcim v trvalom obmedzení ich súkromného a rodinného života, ktorý vzhľadom na svoju povahu nie je možné napraviť formou restitutio in integrum, že žiadna z morálnych foriem zadosťučinenia nemôže byť na mieste.

5. Žalovaní v 1/ a 2/rade vo svojom písomnom vyjadrení k žalobe uviedli, že vyslovujú ľútosť nad ťažkými zdravotnými následkami, ktoré utrpela žalobkyňa v 1/rade pri dopravnej nehode. Pokiaľ ide o žalobcami uplatnené nároky v žalobe, tieto neuznávajú z dôvodu, že namietajú svoju pasívnu legitimáciu, keď podľa ustanovenia § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z. je v tejto veci pasívne legitimovaný žalovaný v 3/ rade, u ktorého bolo motorové vozidlo Škoda Fabia, ev.č. V. XXX M., ktorého prevádzateľom je žalovaný v 2/rade, v čase dopravnej nehody, pri ktorej utrpela žalobkyňa v 1/rade poranenia, povinne zmluvne poistené. Okrem toho vzhľadom na výšku žalobou uplatnených nárokov, by nebolo vzhľadom na ich majetkové a príjmové pomery, ani reálne možné uhradiť žalobcom nimi uplatňovanú náhradu nemajetkovej ujmy. Pre posúdenie otázky pasívnej legitimácie poistiteľa teda žalovaného v 3/rade poukázali na rozsudok ESD C-22/12 vo veci Haasová a odkaz na prijaté tri európske smernice týkajúce sa povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, neskôr v roku 2009 konsolidovaných smernicou 2009/103, v zmysle ktorých vo svetle euro konformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 2 zákona o povinnom zmluvnom poistení platí, že náhrada škody z dôvodu nemajetkovej ujmy spadá do rozsahu krytia povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravného prostriedku.

6. Žalovaný v 3/rade v písomnom vyjadrení k žalobe žalobcov uviedol, že žaloba je voči nemu podaná nedôvodne a žiada ju v celom rozsahu zamietnuť. Žalobcovia voči nemu pasívnu legitimáciu odvodzujú výlučne s poukazom na rozsudok ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Podľa žalovaného v zmysle súčasne platného a účinného vnútroštátneho práva uplatneného vo veci samej t.j. v zmysle Zákona o povinnom zmluvnom poistení (PZP) nie je pasívne legitimovaným na uplatňovanie nárokov z titulu zásahu do osobnostných práv žalobcov, nakoľko Zákon o PZP sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poisťných zmlúv žalovanému v 3/rade žiadnym spôsobom neukladá. Uvedené žiadnym spôsobom nevyplýva a vyplývať nemôže, ani z rozsudku ESD zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12. Úlohou prejudiciálneho rozsudku nie je rozhodnúť spor, ale iba poskytnúť vnútroštátnemu súdu taký výklad práva únie, ktorý mu pomôže pri jeho aplikácii. Z odpovede ESD v spomínanej veci je zjavné, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo. Samotný rozsudok ESD teda žiadnym spôsobom nestanovil, že pasívna vecná legitimácia poisťovateľov podľa Zákona o PZP je v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých automaticky daná, ale iba upresnil, že by tomu tak bolo, pokiaľ by toto bolo obsahom úpravy vnútroštátneho práva.

Vzhľadom na závery ESD v danej veci je preto nevyhnutné prihliadať jedine na vnútroštátnu právnu úpravu (Česko) a slovenskú judikatúru, v ktorej je za súčasného platného právneho stavu nesporne a jednoznačne vyriešená otázka diferenciácie pojmov náhrady škody (resp. škody na zdraví) a nemajetkovej ujmy. Vnútroštátne právo v Zákone o PZP de lege lata upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy, avšak výlučne v rozsahu § 444 až § 449 OZ, pričom v § 444 OZ pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu (Zákon č. 437/2004 Z.z.). Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ však do okruhu pôsobnosti Zákona o PZP nezahŕňa. Právna úprava rozsahu poistenia zodpovednosti za škodu v ustanovení § 4 ods. 2 Zákona o PZP podáva taxatívny výpočet prípadov, ktoré podliehajú poistenému krytiu, a ktoré sú z hľadiska

rozlíšenia toho, čo sa odškodňuje, plne v zhode s právnou úpravou spôsobu a rozsahu náhrady škody v OZ ustanovenou v § 442 a nasl., vrátane ustanovenia § 444 OZ. Pod takto vymedzenou škodou Zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcu z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poisťnej zmluve. Žalovaný poukázal na publikovaný rozsudok NS SR z 26.09.2013 sp.zn. 3Cdo 176/2012 zverejnený v zbierke stanovisk NS pod číslom R 127/2014, v ktorom sa okrem iného uvádza, že platná právna úprava dôsledne rozlišuje medzi právom na ochranu osobnosti upraveným v § 11 a nasl. OZ a právom na náhradu škody. Medzi týmito inštitútmi je pojmová aj obsahová odlišnosť. Právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy teda predstavujú dve celkom samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany zabezpečovanej OZ. Žalovaný v 3/rade poukázal na rozhodovaciu činnosť NS SR v konaní sp.zn. 3Cdo 301/2012, v ktorom sa v celom rozsahu prihlásil k svojmu skoršiemu rozhodnutiu vo veci 4Cdo 168/2009. Žalovaný tak poukázal ďalej na nemožnosť žalobcami uplatnený nárok podriaďiť inštitútu zodpovednosti za škodu podľa § 420 a nasl. OZ, a preto nárok posudzovaný podľa § 13 ods. 2 OZ nie je podriaďiteľný ustanoveniu § 4 ods. 2 písm. a) Zákona o PZP. Súd členského štátu môže prostredníctvom euro konformnej interpretácie vyplňať medzery vnútroštátneho právneho predpisu samotnými ustanoveniami smerníc. Súd členského štátu však nemôže smernice EÚ vykladať v rozpore s vnútroštátnym právom.

Na záver žalovaný v písomnom vyjadrení uvádza, že v prípade, ak by sa teoreticky pripustilo, že pod pojem škody na zdraví podľa Zákona o PZP by bolo možné subsumovať aj nemajetkovú ujmu pozostalých, bolo by zo strany súdu nevyhnutné dôsledne sa zaoberať atribútmi vzniku zodpovednosti za škodu, t.j. protiprávnosti konania, vznikom škody v dôsledku protiprávneho konania a príčinnou súvislosťou medzi nimi. Poistiteľ - žalovaný v 3/rade priamo zo Zákona o PZP je oslobodený od povinnosti plniť za poisteného škodu (nemajetkovú ujmu), a to práve z dôvodu absencie priamej príčinnej súvislosti s poisťnou udalosťou.

7. Žalobca v 2/rade vo svojej výpovedi uviedol, že dcéra bola športovo založená, chodievali spolu na športové aktivity. Od 2.ročníka ZŠ sa venovala gymnastike, bola členkou gymnastického oddielu. Mali veľa úspechov po celej republike. Patrila medzi dievčatá, ktoré ťahali tento športový kolektív. V istom čase bola aj členkou hádzanárskeho klubu v Topoľčanoch. Venovala sa bicyklovaniu, korčuľovaniu, behu. Zúčastňovala sa rôznych športových aktivít a akcií. Vzťah medzi ním a dcérou, teda žalobkyňou v 1/rade bol dobrý, chodievali spolu na výlety. Od úrazu sa všetko zmenilo. Potvrdil, že je pravdou, že starostlivosť o dcéru spočíva na žalobkyňi v 3/rade.

8. Žalobkyňa v 3/rade vo svojej výpovedi uviedla, že sa im úplne zmenil život. Žalobkyňa v 1/rade bola zdravé dieťa, robila gymnastiku, športovala, navštevovala 2.ročník S. C., ktorý ukončila. Mala výborné študijné výsledky. Rada lyžovala, korčuľovala. Robila pravidelne gymnastiku, za školu sa zúčastňovala súťaží. Ostatné záujmy mala také ako klasická mladá žena. Mala veľa kamarátok a kamarátov, bola stále aktívna, usmievavá. Predtým žili riadne ako klasická rodina. Keď niekam šli, vždy s nimi šla žalobkyňa v 1/rade. Dňa 19.07.2014 prišli k nim 3 mladí ľudia a oznámili, že došlo k nehode a že žalobkyňu v 1/rade oživujú. Šla na miesto samé, kde čakali na vrtuľník, ktorý ju odviezol. Od nehody, úrazu žalobkyne v 1/rade, vzhľadom na jej zdravotný stav musí byť 24 hodín pri nej, kvôli tomu dala aj výpoveď u jej zamestnávateľa, kde pracovala ako predavačka. Dcéra si vyžaduje sústavnú opateru, je na pľúcnej ventilácii, nevie ani sama dýchať. Stará sa v podstate o ňu sama, pomáha jej svokra. Dcéra nemôže ostať ani na chvíľočku sama, takže nemôže ani odbehnúť do obchodu, keby nebola svokra pri nej, lebo cudziu osobu pri dcére nemôže nechať. V súčasnosti nežije, žije život svojej dcéry, nemôže ísť s maloletým synom, nemôže s ním chodiť na preliezky, takže sa mu nemôže ani venovať. Ráno syna vozí žalobca v 2/rade, zo škôlky ho berú rodičia alebo svokrovci. Väčšinou až večer, pretože maloletý vidí, že nemá na neho toľko času, tak je radšej u svojich starých rodičov. So žalobcom v 2/rade už nie sú manželia. Rozviedli sa 04.04.2017. Podľa nej je to dôsledok úrazu dcéry, aj keď žalobca v 2/rade tvrdí, že nie. Takže zostala na všetko sama. Ďalej uviedla, že ráno vstane, postará sa o dcéru, ktorú musí umyť, zuby, tvár, telo, spraví jej raňajky, robí jej mixovanú stravu, ktorá je dávaná cez hadičku, ktorú má zavedenú v žalúdku hovorí sa tomu pegsonda, každé dve hodiny ju musí otáčať, medzitým uvariť, sama jej vymieňa kanilu, každý deň jej to musí vybrať, odsávať, potom sama robí kúpanie, prebaľovanie. Večer, keď si ide ľahnúť, ju prebalí, otočí a budík si nastaví na 4:00 h, kedy ju musí prebaľovať, čo trvá asi 1 hod., potom niekoľko hodín nemôže zaspáť, je z toho vyčerpaná, unavená. Nie sú žiadne lekárske prognózy do budúcnosti, keďže dcéra má poškodenú miechu, a preto upadla do kómy, utrpela opuch kmeňa mozgu.

Ďalej uviedla, že poberá opatrovné vo výške 247 eur mesačne a dcérin dôchodok je cca 320 eur mesačne. Žalobca v 2/rade prispieva na výživu ich maloletého syna mesačne sumou 100 eur. Predtým zarábala 500 až 550 eur mesačne. Finančne jej pomáhajú jej rodičia a tiež rodičia žalobcu v 2/rade. Potvrdila, že žalobkyni v 1/rade bolo vyplatené titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia cca 250.000 eur.

9. Žalovaný v 1/rade vo svojej výpovedi uviedol, že sa chce ospravedlniť žalobcom, čo sa stalo, veľmi ho to mrzí. Je to pre neho obrovská rana a chcel by sa ospravedlniť hlavne žalobkyni v 1/rade. S jej priateľom boli kamaráti a mali ísť v ten večer sa baviť. Motorové vozidlo patrilo žalovanému v 2/rade teda jeho otcovi, ktorý mu ho občas požičiaval. Po nehode sa neodvážil navštíviť žalobkyňu v 1/rade. Ďalej uviedol, že pracuje v pekárňach so zárobkom cca 500 až 600 eur mesačne, žije u svojich rodičov.

10. Žalovaný v 2/rade vo svojej výpovedi uviedol, že sa chce ospravedlniť žalobcom v 2/ a 3/rade a je mu veľmi ľúto, čo sa stalo. K tvrdenému nezáujmu uviedol, že jeho manželka sa ospravedlnila žalobkyni ešte v nemocnici, potom sa ospravedlnila aj matke žalobcu v 2/rade. Potvrdil, že je pravdou, že žalovanému v 1/rade, svojmu synovi, požičal auto. Vtedy mal ísť pre dcéru do S. a písal mu priateľ žalobkyne v 1/rade, či sa s ním môže zvieť a žalovaný mu odpísal, že jemu je to jedno a priateľ žalobkyne v 1/rade mu uviedol, že by zobral so sebou aj priateľku. Nevedel, že bude brať do auta žalobkyňu v 1/rade. Odjakživa bol proti tomu, aby žalovaný v 1/rade vozil druhých v aute, súhlasil iba s tým, aby vozil kolegov do práce a z práce. Potvrdil, že vozidlo si žalovaný v 1/rade zobral s jeho súhlasom. K svojim majetkovým pomerom uviedol, že vlastní rodinný dom, pracuje ako stavbár so zárobkom 800 eur mesačne. Pokiaľ ide o rodinný dom je to starší dom s pozemkom, v ktorom žijú spolu so svokrou a so synom. V dome má svokra doživotné právo. Mesačne platí za plyn 130 eur, za elektriku 35 eur, za internet 16 eur a za vodu 10 eur.

11. Svedkyňa C. Ď., matka žalobcu v 2/rade, vo svojej výpovedi uviedla, že žalobcovia v 2/ a 3/rade po narodení žalobkyne v 1/rade boli normálna rodina, obaja sa o ňu starali. Prežívali s ňou radosti i starosti, obyčajné bežné choroby. Keď žalobkyňa v 1/rade začala navštevovať základnú školu, bola pohybovo nadaná, a tak sa prihlásila do gymnastického krúžku ZŠ Z.. Športovej gymnastike sa venovala počas celého štúdia ZŠ, doma mala množstvo medailí. V škole dosahovala veľmi dobré študijné výsledky. Dobrý vzťah mala k rodičom, ktorí sa jej venovali, chodievali s ňou na výlety. Keď mala 15 rokov, do ich rodiny pribudol syn žalobcov v 2/ a 3/rade H.. Žalobkyňa v 1/rade sa tomu tešila, s bratom mala krásny vzťah, venovala sa mu, starala sa o neho. Naďalej pretrvával krásny vzťah s rodičmi, keď chodievali po výletoch spoločne. Po skončení ZŠ začala študovať na S. C. Y. V., venovala sa ešte gymnastickému krúžku, kde chodila vypomáhať. Ako 17 ročná si spravila vodičský kurz. Pred nehodou žalobcovia žili riadnym manželským životom. Nehoda H. bola pre rodičov najťažšia životná situácia, čo zanechalo na nich stopu, ktorá sa ďalej poniesie. H. bola zaintubovaná v umelom spánku. Z kómy sa viac neprebala. H. sa vrátila domov dňa 16.12.2014. Jej dovoz bol strašným pohľadom pre rodičov. H. je stále napojená na umelú pľúcnu ventiláciu. Vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť, ktorú vykonáva jej matka teda žalobkyňa v 3/rade. Starostlivosť spočíva v celkovej hygiene, prebaľovaní, v príprave a podávaní stravy, dodávania tekutín, odsávania z horných dýchacích ciest, tiež z denných cvičení a rehabilitácií. Keď H. prišla domov, rodičia sa snažili hľadať lekársku pomoc, kontaktovali sa na lekára vo Y., kde bola potrebná hospitalizácia. Žalobkyňa v 1/rade tam bola ubytovaná so svojou matkou, ale žalobca v 2/rade ich tam každý týždeň navštevoval aj spolu s ich synom malol. H.. Potom si našli aj súkromného fyzioterapeuta v L., kde si našli aj byt, čo stálo nemalé peniaze. Bolo to na prelome rokov 2015-2016. Žalobcovia v 2/ a 3/rade nádejali, že sa zlepší zdravotný stav H., ale sa to nepodarilo. Obaja zažili ťažkú psychickú záťažovú situáciu, pre ktorú došlo aj k rozvodu ich manželstva. Žalobca v 2/rade každý deň navštevuje H., keď je niečo nevyhnutné, sama žalobkyni v 3/rade pomôže, keďže je zdravotná sestra.

12. Svedkyňa A. L. vo svojej výpovedi uviedla, že sú kamarátky so žalobkyňou v 3/rade. Tento priateľský vzťah trvá 20 rokov a vzájomne sa navštevovali. Má tri dcéry približne vo veku ako H. a spolu sa ako deti hrávali. Navštevovali sa, žalobcovia žili normálnym usporiadaným životom. H. bola veľmi cieľavedomá, ambiciózne veselé dievča. Od 4.ročníka ZŠ sa venovala gymnastike, bola kamarátska a spoločenská. Celá ich rodina držala pokope. Žalobcovia v 2/ a 3/rade milovali svoje deti a venovali sa im naplno. Chodili na výlety, naplňovali deťom voľný čas. Pred 3 rokmi sa ich situácia radikálne zmenila. Žalobkyňa v 3/rade sa H. oddala celým srdcom, odišla z práce, aby sa jej venovala, naučila sa všetko okolo nej. Ide o 24 hodinovú starostlivosť, ktorá si vyžaduje stále polohovanie, kŕmenie, odsávanie, sprchovanie.

13. Právny zástupca žalobcov v 1/ až 3/rade vo svojom záverečnom stanovisku uviedol, že žalobcovia si v tomto konaní uplatnili nárok na poskytnutie peňažnej satisfakcie, kde v dôsledku neoprávneného zásahu do ich osobnostných práv telesnej a psychickej integrity došlo k absolútnej a nezvratnej deštrukcii ich rodiny a citových väzieb. Žalobkyňa v 1/rade je mladý človek, ktorý mal celý život pred sebou s predpokladom tento prežiť šťastne a úspešne. Aktívne sa pripravovala na svoje budúce povolanie, dosahovala skvelé študijné výsledky, mala mnoho voľno časových aktivít, v kolektíve bola obľúbená, mala priateľa, žila aktívne. Žalovaný v 1/rade však svojím konaním zasiahol do jej práva na zdravie takým spôsobom, ktorý nie je reparačný. Žalobkyňa v 1/rade je vo veku 20 rokov, nesvojprávna, invalidná dôchodkyňa, osoba ZŤP, má trvale poškodený mozog a jej realizácia v spoločnosti ako ľudskej bytosti je prakticky nulová, pričom ide o nezvratný stav bez predpokladu akéhokoľvek zlepšenia. V dôsledku poškodenia zdravia si vôbec neuvedomuje život, vzťah s rodičmi, nemôže sa samostatne pohybovať, zabávať sa, založiť si rodinu, mať vlastné deti, vychovávať ich, je zbavená citov a zmyslového vnímania. V prípade žalobcov v 2/ a 3/rade, ktorých ako rodičov žalobkyne v 1/rade významne táto udalosť zasiahla, je nárok na náhradu nemajetkovej ujmy daný z dôvodu intenzívneho zásahu do ich súkromia a rodinného života. Práve ich sa celá udalosť dotkla najviac, keď dcéru pri plnom vedomí po celý čas denne vnímajú, čím sa javí byť spôsobená ujma v tomto smere závažnejšia než v prípade smrti. Z výpovede žalobcov ako aj ostatných svedeckých výpovedí možno mať za preukázané veľmi silné citové väzby v rodine. Neoprávneným zásahom do práva na ochranu osobnosti žalobcov v 2/ a 3/ rade vznikla trvalá a neodstrániteľná ujma, keď ich jediná dcéra, ktorá mala byť pre nich v budúcnosti oporou a životnou istotou, je navždy odkázaná na celodennú starostlivosť inej osoby, ktorú jej s láskou a trepezlivosťou v súčasnosti zabezpečujú jej rodičia najmä matka. Ich manželstvo sa však rozpadlo, žalobkyňa v 3/rade navyše musela zanechať zamestnanie, prestala pracovať, aby sa v plnom rozsahu mohla venovať starostlivosti o dcéru. Žalobcovia v 2/ a 3/rade prišli šokujúco a nepredvídateľne o najbližšiu osobu svojho života, takúto stratu nemožno napraviť, nemožno sa s ňou zmieriť a ako ujma ich bude navždy sprevádzať. Žalovaný v 1/rade síce znáša bremeno zodpovednosti a predmetnou dopravnou nehodou sa jeho život možno po psychickej stránke i zmenil, preukázateľne sa však s poškodenou a jej rodičmi žiadnym spôsobom nekontaktoval, ospravedlnenie a prejav ľútosti učinil až v čase, kedy žalobcovia prejavili vôľu iniciovať súdne konanie. Občianskoprávnej zodpovednosti za spôsobenú ujmu sa nemožno zbaviť ani poukazom na nemajetnosť. Zdravie je hodnota v živote každého nevyčísliteľná. S poukazom na takto prezentovaný právny a skutkový stav veci žiadal súd, aby pri rešpektovaní princípu proporcionality prijal spravodlivé riešenie následku majúceho pôvod v pochybení žalovaného v 1/rade, žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovel a žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100%.

14. Právny zástupca žalovaných v 1/ a 2/rade vo svojom záverečnom stanovisku uviedol, že žalovaným v 1/ a 2/rade je ľúto, že žalobkyňa utrpela ťažké zdravotné následky, avšak nesúhlasia s tým, že by nemali záujem skontaktovať sa s rodinou poškodenej ako uvádzali na pojednávaní. K tomuto došlo z dôvodu, že si to neželala rodina poškodenej. Pokiaľ ide o žalobný nárok žalovaní v 1/ a 2/rade sa s poukazom na ustanovenie § 15 Zákona č. 381/2001 Z.z. ako i ustanovenia § 4 citovaného zákona a tiež ustanovenia § 822 a § 823 OZ necítia byť v tejto veci pasívne legitimovaní, keďže o uplatnených nárokoch s poukazom aj na uznesenie ÚS SR z 11.10.2016 a rozsudok Súdneho dvora vo veci Haasova C 22/12 zodpovedá príslušná poisťovňa teda žalovaný v 3/rade, v ktorej bolo vozidlo v čase dopravnej nehody poistené. Pokiaľ ide o uplatňovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, táto je vzhľadom na majetkové a finančné možnosti žalovaných v 1/ a 2/rade neprimerane vysoká, a preto s ňou nesúhlasia. Podporne poukazujú žalovaní v 1/ a 2/rade i na ustanovenia zákona č. 215/2006 Z.z., kde pri úmyselných konaniach zákon umožňuje odškodnenie v sume 50 násobku minimálnej mzdy. Podporne tiež poukazuje na súdne rozhodnutia, kde i v prípadoch, kde okrem nedbanlivosti boli príčinou následku i ďalšie okolnosti ako sú alkohol, prekročenie rýchlosti a podobne, boli súdom priznávané nižšie náhrady. V podrobnostiach poukazuje na písomný záverečný návrh, ktorý predložil súdu a vzhľadom na absenciu pasívnej legitímácie u žalovaných v 1/ a 2/rade ako i neprimeranosť výšky uplatňovaného nároku na ich reálne finančné možnosti navrhol, aby súd vyniesol rozsudok tak, že žalobu voči žalovaným v 1/ a 2/ rade zamieta. Žalovaní v 1/ a 2/rade si náhradu trov konania neuplatňujú.

15. Právny zástupca žalovaného v 3/rade vo svojom záverečnom stanovisku uviedol, že žalovaný v 3/ rade sa v celom rozsahu pridriava svojich doterajších prednesov a podaní vo veci s tým, že má za to, že v zmysle súčasne platnej a účinnej vnútroštátnej úpravy zákonov o PZP nie je pasívne vecne legitimovaný na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých resp. poškodených po následkoch dopravnej nehody. Bez relevantnej novelizácie predmetného zákona na uvedenom nič nezmenil ani rozsudok

ESD vo veci Haasová ani nemeritórne uznesenia ÚS SR, ktorý sa v tom ktorom prípade vyjadroval a posudzoval výlučne postup konajúcich súdov, ktoré napádali sťažovatelia, kde teda ústavný súd sa vyjadroval k otázke, či postupom a kvalitou odôvodnenia napádaných rozsudkov boli alebo neboli porušené ústavné práva sťažovateľov a nevyjadruje sa k hmotnoprávnym základom nárokov, kde ako sám ústavný súd opakovane konštatuje zjednocovať judikatúru všeobecných súdov prináleží výlučne NS SR, ktorý konštantne a aj v čase po rozsudku ESD vo veci Haasová konštatuje, že v zmysle zákona o PZP poisťovatelia nie sú v obdobných konaniach pasívne vecne legitimovaní. Pokiaľ by súd mal za to, že pasívna vecná legitimácia žalovaného v 3/rade je založená na základe extenzívneho výkladu pojmu škoda na zdraví, uvedené treba vnímať následne nie izolovane, ale v kontexte celého zákona o PZP. V tomto poukazuje najmä na ustanovenie § 15 ods. 1 a 2 o PZP, ktorý umožňuje poškodeným uplatňovať svoje nároky priamo voči poisťovateľom, avšak s tým, že v odseku 2 tohto § v otázke premlčania výslovne odkazuje na ustanovenie § 106 OZ, ktorý upravuje premlčaciu dobu pri zodpovednosti za škodu, t.j. subjektívnu 2 ročnú. Z tohto pohľadu má potom žalovaný v 3/rade za to, že voči nemu bola žaloba podaná po uplynutí premlčacej doby, keďže ku vzniku škody došlo dňa 19.07.2014, pričom žalobný návrh bol podaný na súd 24.01.2017, tzn. po uplynutí 2 ročnej premlčacej doby v zmysle odkazu § 15 Zákona o PZP. Aj pokiaľ by neplatilo vyššie uvedené, žalovaný v 3/rade má za to, že by bol de facto oslobodený od povinnosti plniť za poisteného a to s poukazom na § 5 ods. 1 písm. h) Zákona o PZP, v zmysle ktorého poisťovateľ za poisteného nenahradí škodu, ktorá nie je v príčinnej súvislosti so škodovou udalosťou, kde k tomuto bližšie odkazuje na článok 5 vyjadrenia žalovaného v 3/rade k žalobe zo dňa 13.02.2017. Čo sa týka uplatňovanej výšky náhrady nemajetkovej ujmy, táto je výlučne na úvahe súdu, pričom však obdobne ako hovoril právny zástupca žalobcov je pri jej stanovovaní potrebné postupovať jednak v zmysle spravodlivosti, ale rovnako aj v zmysle zásady proporcionality a primeranosti. V tomto taktiež podporne poukazuje na zákon o odškodňovaní poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý v zmysle článku 4 CSP môže pre konajúci súd predstavovať určité vodítko pri rozhodovaní. Z vykonaného dokazovania má žalovaný v 3/rade taktiež za to, že v prípade priznávania náhrady nemajetkovej ujmy neobstojí a nebolo preukázané rovnaký zásah a následky na strane žalobcov v 2/ a 3/rade, ktorí sa však domáhajú sumy v rovnakej výške. Vzhľadom na uvedené žalovaný v 3/rade žiada žalobu voči nemu zamietnuť.

16. Právny zástupca žalovaných v 1/ a 2/rade doplnil záverečný prednes o skutočnosť, že žalovaní v 1/ a 2/rade vznášajú námietku premlčania s poukazom na ustanovenie § 106 OZ, z ktorého dôvodu tiež navrhujú žalobu voči nim zamietnuť.

17. Právny zástupca žalobcov v 1/ až 3/rade k vyslovenej námietke premlčania uviedol, že náhrada škody nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej 3 ročnej objektívnej lehote podľa § 101 OZ a začína plynúť dňom, kedy došlo k samotnému zásahu do práva na ochranu osobnosti v prejednávanej veci t.j. dňom dopravnej nehody.

18. Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 1T/28/2015 súd zistil, že trestným rozkazom tunajšieho súdu zo dňa 02.04.2015 č.k. 1T/28/2015-218 bol žalovaný v 1/rade uznaný vinný, že dňa 19.07.2014 o 15:45 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo Škoda Fabia ev.č. V. XXX M. po štátnej ceste medzi obcami S. a P. S., okres V. na priamom úseku vozovky po prejení pravotočivou zákrutou v dôsledku nesprávnej techniky jazdy a neprispôsobeniu rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky a svojim schopnostiam, s motorovým vozidlom pravou stranou zišiel mimo vozovku do priekopy, odkiaľ sa dostal späť na vozovku a následne cez protismerný jazdný pruh zišiel ľavou stranou mimo vozovku do ľavej priekopy, pričom vozidlom narazil ľavou zadnou časťou do stromu, od ktorého sa vozidlo odrazilo späť na vozovku, prešlo cez oba jazdné pruhy vpravo do priekopy. Pri dopravnej nehode došlo k ťažkému zraneniu spolujazdca sediaceho na mieste vedľa vodiča - poškodeného U. F. a spolujazdkyne sediacej na zadnom sedadle vľavo poškodenej H. Ď., ktorá utrpela ťažké zranenia - ložiskové zakrvácanie do mozgového kmeňa, mostu mozgového a spodinových uzlov mozgu s opuchom mozgu, difúzne poškodenie osových, nervových vlákien mozgu, zmliaždenie krčnej miechy s jej priečnym poškodením, zmliaždenie pľúc, zlomeninu bočného výbežku bedrového stavca, prasklinu krížovej kosti a početné kožné odreniny, pričom sa jedná o úraz ťažký a doposiaľ je pripútaná na lôžko, je ochrnutá s poruchou vedomia, nie je schopná komunikovať, prijímať potravu, je napojená na umelú pľúcnu ventiláciu a je odkázaná na celodennú ošetrovateľskú starostlivosť. Žalovaný v 1/rade tým spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov s podmieneným odkladom

na určenú skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Poškodenú H. Ď. súd odkázal s jej nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.04.2015.

19. Z evidenčnej karty vozidla Škoda Fabia ev.č. V. XXX M. vyplýva, že ako vlastník a držiteľ motorového vozidla je vedený žalovaný v 2/rade.

20. Z vysvedčenia Základnej školy Z. vyplýva, že v 9. ročníku ZŠ žalobkyňa v 1/rade prospela s vyznamenaním. S vysvedčenia S. C. V.Č. vyplýva, že 1. a 2.ročník absolvovala s hodnotením prospachu veľmi dobre. Listom zo dňa 31.08.2015 bolo oznámené S. C. V., že žalobkyňa v 1/rade zanecháva štúdium zo závažných zdravotných dôvodov.

21. Z rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 21.07.2015 č.k. 9Ps/5/2015-57 vyplýva, že žalobkyňa v 1/rade bola pozbavená spôsobilosťou na právne úkony úplne. Za opatrovníka jej boli ustanovení žalobcovia v 2/ a 3/rade. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 16.09.2015.

22. Z rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 01.06.2015 č. XXX XXX XXXX X bol žalobkyni v 1/rade priznaný invalidný dôchodok od 12.11.2014 v sume 310,30 eura mesačne a od 01.01.2015 zvýšený na sumu 314,90 eura mesačne.

23. Z oznámenia žalovaného v 3/rade zo dňa 03.05.2016 o poistnom plnení vyplýva, že žalobkyni v 1/rade bolo priznané bolestné v rozsahu 3.353,75 bodov krát 16,48 eura teda poukázané poistné plnenie v zmysle § 797 ods. 3 OZ v sume 42.581 eur.

Oznámením o poistnom plnení žalovaným v 3/rade zo dňa 24.10.2016 bolo oznámené poistné plnenie v zmysle § 797 ods. 3 OZ ako náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 293.265 eur.

24. Zo správy Obce P. S. vyplýva, že žalovaní v 1/ a 2/rade majú správanie a vystupovanie v obci slušné. Neboli riešení komisiou pre ochranu verejného poriadku, stavby a životné prostredie, pri obecnom úrade P. S.. Bývajú v rodinnom dome spolu s matkou, starou matkou a sestrou.

25. Z potvrdenia zamestnávateľa žalovaného v 1/rade V. J. C. M., C..R.. V. vyplýva, že jeho priemerný mesačný príjem za obdobie od 01.09.2016 do 31.08.2017 je 742 eur.

26. Z potvrdenia zamestnávateľa žalovaného v 2/rade R. J. C. A. R., R..K..S.. L. vyplýva, že žalovaný je zamestnancom spoločnosti od 19.05.1997. Jeho čistý mesačný priemerný zárobok za posledných 12 mesiacov je 859,92 eura.

27. Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 11P/62/2017 súd zistil, že dňa 09.03.2017 podala žalobkyňa v 3/rade návrh na rozvod manželstva so žalobcom v 2/rade. V dôvodoch návrhu okrem iného žalobkyňa uviedla, že asi po 5 rokoch manželstva došlo k obojstrannej nevere a po nej došlo k obnove vzťahu, ale len na krátky čas. Keď sa maloletý H. v auguste 2011 narodil, tak avantúry žalobcu v 2/rade ustali. V roku 2014 došlo k autohavárii, pri ktorej dcéra H. utrpela veľmi ťažký úraz a od roku 2014 je stále v kóme. Zrejme aj v súvislosti s dôsledkami dopravnej nehody, ktorej účastníčkou bola dcéra H., sa vzťahy medzi manželmi postupne a hlboko narušili a manželstvo sa celkom rozpadlo. Síce majú stále rovnaké trvalé bydlisko, ale žalobca v 2/rade sa doma cez deň nezdržuje. V týždni, keď pracuje, chodí domov neskoro večer len na prespatie a ráno vezme do materskej školy maloletého H.. Súdom majú uloženú spoločnú starostlivosť o nesvojprávnu dcéru H. a zo zákona o rodine im vyplýva spoločná starostlivosť o malol. H.Š., ale v skutočnosti sa 24 hodín denne stará o odkázanú dcéru aj malol. H. v prevažujúcej miere navrhovateľka, teda žalobkyňa v 3/rade. Spočiatku po autohavárii sa žalobca v 2/rade o dcéru H. iniciatívne a pravidelne staral. Zmena nastala vo februári 2016, odvtedy sa o dcéru sám iniciatívne vôbec nestará. Urobí len to, o čo ho navrhovateľka výslovne požiada a všetka osobná starostlivosť je tak na nej. Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 04.04.2017 č.k. 11P/62/2017-36 bolo manželstvo žalobkyne v 3/rade so žalobcom v 2/rade rozvedené a schválená rodičovská dohoda o zverení malol. H., X.. XX.XX.XXXX na čas po rozvode do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu mesačne sumou 100 eur.

28. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu v 2/rade, žalobkyne v 3/rade, žalovaných v 1/ a 2/rade, svedkyne C. Ď.N., A. L., obsahom spisu tunajšieho súdu sp.zn. 1T/28/2015, 11P/62/2017, obsahom

rozsudku tunajšieho súdu zo dňa 21.07.2015 č.k. 9Ps/5/2015-57, ostatných listinných dôkazov a zistil tento skutkový stav:

Trestným rozkazom tunajšieho súdu zo dňa 02.04.2015 č.k. 1T/28/2015-218 bol žalovaný v 1/rade uznaný vinný, že dňa 19.07.2014 o 15:45 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo Škoda Fabia ev.č. V. XXX M. po štátnej ceste medzi obcami S. a P. S., okres V. na priamom úseku vozovky po prejdení pravotočivou zákrutou v dôsledku nesprávnej techniky jazdy a neprispôsobeniu rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky a svojim schopnostiam, s motorovým vozidlom pravou stranou zišiel mimo vozovku do priekopy, odkiaľ sa dostal späť na vozovku a následne cez protismerný jazdný pruh zišiel ľavou stranou mimo vozovku do ľavej priekopy, pričom vozidlom narazil ľavou zadnou časťou do stromu, od ktorého sa vozidlo odrazilo späť na vozovku, prešlo cez oba jazdné pruhy vpravo do priekopy. Pri dopravnej nehode došlo k ťažkému zraneniu spolujazdca sediaceho na mieste vedľa vodiča - poškodeného U. F. a spolujazdkyne sediacej na zadnom sedadle vľavo poškodenej H. Ď., t.j. žalobkyne v 1/rade, ktorá utrpela ťažké zranenia - ložiskové zakrvácanie do mozgového kmeňa, mostu mozgového a spodinových uzlov mozgu s opuchom mozgu, difúzne poškodenie osových, nervových vlákien mozgu, zmliaždenie krčnej miechy s jej priečnym poškodením, zmliaždenie pľúc, zlomeninu bočného výbežku bedrového stavca, prasklinu krížovej kosti a početné kožné odreniny, pričom sa jedná o úraz ťažký a doposiaľ je pripútaná na lôžko, je ochrnutá s poruchou vedomia, nie je schopná komunikovať, prijímať potravu, je napojená na umelú pľúcnu ventiláciu a je odkázaná na celodennú ošetrovateľskú starostlivosť. Žalovaný v 1/rade tým spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov s podmieneným odkladom na určenú skúšobnú dobu v trvaní 2 roky.

V dôsledku uvedeného ťažkého zranenia žalobkyne v 1/rade bola táto rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 21.07.2015 č.k. 9Ps/5/2015-57 pozbavená spôsobilosťou na právne úkony a to úplne.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 04.04.2017 č.k. 11P/62/2017-36 bolo manželstvo žalobkyne v 3/rade so žalobcom v 2/rade rozvedené a schválená rodičovská dohoda o zverení malol. H., X.. XX.XX.XXXX na čas po rozvedení do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu mesačne sumou 100 eur.

Vlastníkom a držiteľom motorového vozidla Škoda Fabia ev.č. V. XXX M. je vedený žalovaný v 2/rade, ktoré vozidlo bolo v čase dopravnej nehody zmluvne poistené u žalovaného v 3/rade v zmysle Zákona č. 381/2001 Z.z.

Žalovaní v 1/ a 2/rade namietali svoju pasívnu legitímáciu s poukazom na ustanovenie § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z.z., keď pasívne legitimovanou je žalovaný v 3/rade.

Žalovaný v 3/rade namietal pasívnu legitímáciu vzhľadom na uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy žalobcami v 1/ až 3/rade. Žalovaní v 1/ až 3/rade súčasne vzniesli námietku premlčania s poukazom na ustanovenie § 106 OZ.

29. Podľa § 11 OZ, Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

30. Podľa § 13 ods. 1 až 3, OZ, Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

31. Podľa § 193 CSP, Súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

32. Podľa § 4 ods.1, ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých

zákonov, Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

33. Podľa § 15 ods.1,2 citovaného zákona, Náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi²⁰) <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/381/20150401>> a je povinný tento nárok preukázať. Na premlčanie nároku na náhradu škody proti poisťovateľovi platí rovnaká úprava ako na premlčanie nároku proti osobe, ktorá škodu spôsobila.

34. Podľa § 420 ods.1,2 OZ, Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.

35. Podľa § 427 ods. 1, 2 OZ, Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

36. Podľa § 853 ods. 1 OZ, Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

37. Podľa § 11 OZ má fyzická osoba právo na ochranu svojej osobnosti , najmä života, zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti. Ustanovenie § 13 OZ, fyzickej osobe dotknutej v jej osobnostnej sfére dáva mimo iného právo požadovať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a to za určitých kvalifikovaných podmienok, pričom nevymedzuje súčasne aj hranicu, či už minimálnu alebo maximálnu, pre určenie tejto výšky. Určenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch má byť primerané a takéto zadostučinenie sa stáva predmetom voľného uváženia súdu. Pri rozhodovaní vychádza súd z toho, že pre určenie výšky primeraného zadostučinenia v peniazoch sú v zmysle § 13 ods. 3 OZ taxatívne stanovené dve kritéria a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Zisťované okolnosti musia byť nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, teda aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu.

V súlade s ustanovením § 13 ods. 1 OZ, nato aby oprávnená osoba mala právo domáhať sa ochrany osobnosti sa vyžaduje a zároveň stačí, aby išlo o neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti. V prípade existencie takéhoto neoprávneného zásahu ide potom o objektívnu zodpovednosť bez ohľadu na zavinenie. Správanie samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu sa stáva právne významným až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú výšku určuje súd podľa závažnosti ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Pri existencii zásahu a jeho súčasnom posúdení ako zásahu neoprávnenom je treba vymedziť predovšetkým zodpovedný subjekt za tento zásah.

38. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že žalovaný v 1/rade bol právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Topoľčany zo dňa 02.04.2015 č.k. 1T/28/2015-218 uznaný vinným, že dňa 19.07.2014 o 15:45 hod. ako vodič viedol osobné motorové vozidlo Škoda Fabia ev.č. V. XXX M. po štátnej ceste medzi obcami S. a P. S., okres V. na priamom úseku vozovky po prejdení pravotočivou zákrutou v dôsledku nesprávnej techniky jazdy a neprispôsobeniu rýchlosti jazdy stavu a povahe vozovky a svojím schopnostiam, s motorovým vozidlom pravou stranou zišiel mimo vozovku do priekopy, odkiaľ sa dostal späť na vozovku a následne cez protismerný jazdný pruh zišiel ľavou stranou mimo vozovku do ľavej priekopy, pričom vozidlom narazil ľavou zadnou časťou do stromu, od ktorého sa vozidlo odrazilo späť na vozovku, prešlo cez oba jazdné pruhy vpravo do priekopy. Pri dopravnej nehode žalobkyňa v 1/rade ako spolujazdkyňa sediaci na zadnom sedadle vľavo utrpela ťažké zranenia - ložiskové zakrvácanie do mozgového kmeňa, mostu mozgového a spodinových uzlov mozgu s opuchom mozgu, difúzne poškodenie osových, nervových vlákien mozgu, zmliaždenie krčnej miechy s jej priečnym poškodením, zmliaždenie pľúc, zlomeninu bočného výbežku bedrového stavca, prasklinu krížovej kosti a početné kožné odreniny, pričom sa jedná o úraz ťažký a doposiaľ je pripútaná

na lôžko, je ochrnutá s poruchou vedomia, nie je schopná komunikovať, prijímať potravu, je napojená na umelú pľúcnu ventiláciu a je odkázaná na celodennú ošetrovateľskú starostlivosť. Žalovaný v 1/rade tým spáchal prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na ustanovenie § 138 písm. h) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 mesiacov s podmieneným odkladom na určenú skúšobnú dobu v trvaní 2 roky. Výrokom rozhodnutia súdu v trestnom konaní je súd v tomto konaní viazaný. Tým bola preukázaná zodpovednosť žalovaného v 1/rade za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti t.j. do práv na súkromie, rodinný život, ktorý dôsledkom dopravnej nehody bol natrvalo narušený. Táto zodpovednosť žalovaného v 1/rade je objektívnou zodpovednosťou, t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Je nesporné, že bolo závažným spôsobom zasiahnuté do súkromia žalobcov, ktoré je chránené občianskym zákonom, ale aj Ústavou SR a rovnako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd najmä článku 8 ods. 1, podľa ktorého každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života. Pokiaľ žalovaný v 1/rade namietal pasívnu legitimitáciu k tomu súd uvádza, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nijakým spôsobom nezbavuje žalovaného v 1/rade zodpovednosti za škodu. Súd poukazuje na ustanovenie § 15 ods.1 Zákona č. 381/2001 Z.z., z ktorého znenia vyplýva, že poškodený si môže popri škodcovi ako poistenému uplatniť nárok na náhradu škody aj priamo voči poisťovateľovi.

39. V danej veci si žalobkyňa v 1/rade podanou žalobou uplatnila nárok titulom ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy a to vo výške 100.000 eur z dôvodu, že bola v čase pred nehodou fyzicky aj psychicky zdravou 17. ročnou mladou ženou, ktorá mala celý život pred sebou s predpokladom tento prežiť šťastne a úspešne. Aktívne sa pripravovala na svoje budúce povolanie, viedla riadny osobný, rodinný, spoločenský a kultúrny život, v kolektíve bola mimoriadne obľúbená pre svoju priateľskú povahu a charizmu, povinnú školskú dochádzku plnila s vyznamenaním, netrpela žiadnym zdravotným postihnutím.

V súvislosti s touto udalosťou utrpela žalobkyňa v 1/rade cudzím zavinením kraniocerebrálne poranenie, tzv. polytraumu, v dôsledku ktorej upadla do bdelej kómy, kde tento vegetatívny stav je podľa znaleckého posudku č. 6/2016 zo dňa 16.03.2016 vypracovanom H. K. H., J., znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Traumatológia, chirurgia, nenapraviteľný a liečbou ovplyvniteľný len minimálne. Následky úrazu majú doživotne nepriaznivé a nezvratné dôsledky na jej životné úkony, na uspokojovanie životných a celospoločenských potrieb žalobkyne v 1/rade a naplnenie jej spoločenských úloh. Stratila možnosť prežiť lásky, priateľstvá, založiť si rodinu, mať deti a vychovávať ich, navždy stratila akýkoľvek svoj pracovný potenciál, je vylúčená zo sociálnej interakcie, stredoškolské štúdium na S. C. Y. V. bola nútená v 3.ročníku zo zdravotných dôvodov zanechať.

Od úrazu prítomný vegetatívny stav je perzistentný, až doteraz bez zmeny, akékoľvek zlepšenie neurologického obrazu je nepravdepodobné. Žalobkyňa v 1/rade si neuvedomuje samého seba, na okolie nereaguje, nerozpráva, prítomné sú len mimovoľné pohyby úst a očí, je úplne imobilná, dýcha pomocou ventilátora a stravu prijíma cez gastronomický vývod, prítomná je poúrazová kvadruplégia (horné a dolné končatiny položené pasívne vedľa tela), početné jazvy po operačných zákrokoch a dekubitoch, neustále hrozí vznik infekčných komplikácií.

Rozsudkom tunajšieho súdu zo dňa 21.07.2015 sp.zn. 9Ps/5/2015-57, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 16.09.2015 bola žalobkyňa v 1/rade pozbavená spôsobilosti na právne úkony a súd jej ustanovil opatrovníka v osobe otca a matky, teda žalobcov v 2/ a 3/rade.

Žalobkyňa v 1/rade bol na základe rozhodnutia Sociálnej poisťovne ústredie zo dňa 01.06.2015 priznaný od 12.11.2014 invalidný dôchodok v sume 310,30 eura. Z odborného posudku o invalidite vyplýva, že na základe posúdenia zdravotného stavu je žalobkyňin pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť na úrovni 90% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom prípade tak možno nespochybniteľne konštatovať, že protiprávnym konaním tretej osoby došlo k zásahu do osobnostného práva žalobkyne v 1/rade konkrétne do jej práva na zdravie a telesnú integritu garantovaného tiež Ústavou SR ako aj Dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Z oznámenia žalovaného v 3/rade zo dňa 03.05.2016 o poistnom plnení vyplýva, že žalobkyňa v 1/rade bolo priznané bolestné v rozsahu 3.353,75 bodov krát 16,48 eura teda poukázané poistné plnenie v zmysle § 797 ods. 3 OZ v sume 42.581 eur.

Oznámením o poistnom plnení žalovaným v 3/rade zo dňa 24.10.2016 bolo oznámené poistné plnenie žalobkyne v 1/rade v zmysle § 797 ods. 3 OZ ako náhrada za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 293.265 eur.

Žalovaný v 3/rade okrem iného ako je to uvedené vyššie nesúhlasil s uplatneným nárokom, keď vnútroštátne právo v Zákone o PZP de lege lata upravuje náhradu majetkovej, ako aj nemajetkovej ujmy,

avšak výlučne v rozsahu § 444 až § 449 OZ, pričom v § 444 OZ pokrýva zodpovednosť za nemajetkovú ujmu na zdraví vo forme náhrady za bolesť a náhrady za sťaženie spoločenského uplatnenia v rozsahu nárokov podľa osobitného právneho predpisu (Zákon č. 437/2004 Z.z.). Nároky z titulu ochrany osobnosti podľa § 11 a nasl. OZ však do okruhu pôsobnosti Zákona o PZP nezahŕňa.

Pokiaľ ide o uplatnenie nároku žalobkyňou v 1/rade, kombináciou nárokov sa zaoberal Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 28.05.2014 č.k. 7Cdo 65/2013, v ktorom uvádza, že ten istý skutkový dej môže v niektorom prípade zakladať zároveň tak nárok na náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, ako aj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej fyzickej osobe na jej osobnostných právach.

V tejto súvislosti však súd poukazuje na nález Ústavného súdu SR I.ÚS 426/2014 zaoberajúci sa súbehom či konkurenciou nárokov z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a z titulu náhrady nemajetkovej ujmy pri ochrane osobnostných práv § 444 OZ, § 13 OZ. Podľa tohto nálezu právo na náhradu škody z titulu úhrady sťaženia spoločenského uplatnenia podľa ustanovenia § 444 OZ a právo na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ sú samostatné nároky fyzickej osoby, a preto ich nemožno duplicitne uplatňovať na základe rovnakých skutkových tvrdení, hoci aj v dvoch samostatných konaniach pred príslušným súdom. Z odôvodnenia uznesenia Ústavného súdu SR okrem iného vyplýva, že z pohľadu platnej právnej úpravy s poukazom na ustanovenie § 444 OZ a zákonné ustanovenia § 2 ods. 2, § 4 ods. 1 a § 5 ods. 5 Zákona č. 437/2004 Z.z. je zrejme, že tieto ujmy sú kryté inštitútom sťaženia spoločenského uplatnenia a odškodňované jednorázovo na základe bodového hodnotenia v závislosti od rozsahu obmedzení pri uplatnení v živote a spoločnosti. Citované ustanovenie Zákona č. 437/2004 Z.z. teda upravujú náhradu za dôsledky poškodenia zdravia v pracovnom, kultúrnom, súkromnom, manželskom, ale napríklad aj v politickom, či športovom živote. Pokrývajú teda náhradu všestranných obmedzení poškodeného v rôznych sférach jeho života, pri plnení jeho rôznych spoločenských úloh, ktoré sa prejavili ako dôsledok poškodenia zdravia. Toľko z citovaného uznesenia Ústavného súdu SR. Vzhľadom na uvedené právne závery uznesenia Ústavného súdu SR ako i výklad právnych predpisov tunajší súd dospel k záveru, že samotné určité následky poškodenia zdravia sa odškodňujú pri nárokoch za sťaženie spoločenského uplatnenia, rovnako ako bolesť spôsobená úrazom, ktorá sa odškodňuje v rámci bolestného. Tieto nároky nemožno už odškodniť v rámci osobnostných nárokov titulom zásahu do osobnostných práv tak ako si to uplatnila žalobkyňa v 1/rade vzhľadom na priznané a uhradené nároky titulom bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia tak ako je to uvedené vyššie. Preto voči žalobkyni v 1/rade bolo potrebné žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.

40. Pokiaľ ide o uplatnenú náhradu nemajetkovej ujmy žalobcami v 2/ a 3/rade, tento uplatnený nárok súd považoval za dôvodný i keď nie v celom rozsahu. Z vykonaného dokazovania mal za preukázané, že dôsledkom závažného poškodenia zdravia ich dcéry t.j. žalobkyne v 1/rade pri dopravnej nehode dňa 19.07.2014 došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov v 2/ a 3/rade. Z vykonaného dokazovania najmä výpovedi žalobcov v 2/ a 3/rade a svedkýň bolo preukázané, že došlo k výraznému a intenzívnemu zásahu do práv žalobcov v 2/ a 3/rade na ich súkromie, k nenahraditeľnej emocionálnej strate a narušeniu ich silných rodinných väzieb, pretože nikdy nebudú môcť s dcérou komunikovať a ako uviedli v žalobe závažnosť ujmy sa dotkla práve ich, ktorí ju pri plnom vedomí po celý čas denne vnímajú. Žalobkyňa v 3/rade vo svojej výpovedi uviedla, že sa im úplne zmenil život, predtým žili riadne ako klasická rodina, ďalej uviedla, že v súčasnosti vlastne nežije, žije život svojej dcéry, o ktorú vzhľadom na jej zdravotný stav sa musí po dobu 24 hodín starať, kvôli tomu ukončila pracovný pomer u zamestnávateľa. V podstate zostala na všetko sama, pričom jej pomáha svokra. Žalobca v 2/rade potvrdil, že starostlivosť o žalobkyňu v 1/rade spočíva na žalobkyni v 3/rade.

Z výpovede svedkyne C. Ď. vyplýva, že žalobcovia v 2/ a 3/rade po narodení žalobkyne v 1/rade boli normálna rodina, obaja sa o ňu starali. Prežívali s ňou radosť i starosť. Pretrvával vzájomný krásny vzťah s rodičmi, keď chodievali spoločne na výlety. Pred nehodou žalobcovia v 2/ a 3/rade žili riadnym manželským životom. Nehoda žalobkyne v 1/rade bola pre rodičov teda žalobcov v 2/ a 3/rade najťažšia životná situácia, čo zanechalo na nich stopu, ktorá sa ďalej ponese. V súčasnosti žalobkyňa v 1/rade vyžaduje 24 hodinovú starostlivosť, ktorú vykonáva žalobkyňa v 3/rade.

Z výpovede svedkyne A. L. vyplýva, že so žalobcami sa navštevovali, ktorí žili normálnym usporiadaným životom. Celá ich rodina držala pokope. Žalobcovia v 2/ a 3/rade milovali svoje deti a venovali sa im naplno. Pred 3 rokmi sa ich situácia radikálne zmenila. Žalobkyňa v 3/rade sa H. oddala celým srdcom, odišla z práce, aby sa jej venovala. Ide o 24 hodinovú starostlivosť.

Zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 11P/62/2017, ktorý sa týkal rozvodu žalobcov v 2/ a 3/rade je zrejmé, že v súvislosti s dôsledkami uvedenej dopravnej nehody sa vzťahy medzi žalobcami v 2/ a 3/rade postupne a hlboko narušili a ich manželstvo sa rozpadlo.

41. Jednoznačne mal súd za preukázané, že dôsledkom dopravnej nehody spôsobenej žalovaným v 1/rade došlo k zásahu do osobnostného práva žalobcov v 2/ a 3/rade spôsobom takým, že bola narušená celistvosť ich rodiny, ktorú predtým spolu so žalobkyňou v 1/rade a ich mladším dieťaťom tvorili, že došlo k zásahu do ich súkromného a rodinného života. Podstatnejším spôsobom k takémuto zásahu došlo na strane žalobkyne v 3/rade tak ako to bolo uvedené vyššie, pričom došlo tiež k zásahu do jej pracovného života, keď dôsledkom osobnej 24 hodinovej starostlivosti bola nútená ukončiť pracovný pomer u svojho zamestnávateľa. Vzhľadom na závažnosť zdravotného stavu žalobkyne v 1/rade, ide o následky trvalé a neodstrániteľné.

Podľa súdu v danom prípade sú splnené predpoklady vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy na strane žalobcov v 2/ a 3/rade, ktorými predpokladmi sú: a) existencia ujmy, ktorá vznikla dôsledkom závažného poškodenia zdravia ich dcéry, teda žalobkyne v 1/rade a tým zásahom do osobnostných práv na rodinný život, pričom dostatočným zadosťučinením nie je iba samotné konštatovanie porušenia práva. Ďalším predpokladom b) je porušenie právnej povinnosti, protiprávny úkon spočívajúci v zavinenom konaní žalovaného v 1/rade a nakoniec c) existencia príčinnej súvislosti medzi ujmom a protiprávnym konaním.

42. Žalovaní v 1/ a 2/rade namietali svoju pasívnu legitímáciu. Z vyššie uvedeného vyplýva, že je daná pasívna legitímácia žalovaného v 1/rade, ktorý v trestnom konaní vedenom na tunajšom súde sp.zn. 1T/28/2015 bol uznaný vinným zo spáchania prečinu ublíženia na zdraví, za čo mu bol uložený podmienkový trest odňatia slobody. Tým bola preukázaná jeho zodpovednosť za neoprávnený zásah do práv na ochranu osobnosti žalobcov v 2/ a 3/rade. Táto zodpovednosť žalovaného v 1/rade je objektívnou zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Ako už bolo konštatované v odseku 38, povinné zmluvné poistenie nijakým spôsobom nezbavuje žalovaného v 1/rade zodpovednosti za škodu a žalobcovia v 2/ a 3/rade tak mohli uplatniť svoj nárok na náhradu nemajetkovej ujmy voči nemu teda proti tomu, kto zapríčinil vznik nároku, ale aj priamo voči žalovanému v 3/rade. Preto nemožno súhlasiť s námietkou pasívnej legitímácie žalovaného v 1/rade, pretože táto bola založená na základe splnenia jednotlivých predpokladov zodpovednosti za škodu. Takže bolo na žalobcoch v 2/ a 3/rade, že žalobu podali voči žalovanému v 1/rade, ktorý spôsobil škodovú udalosť, ale tiež i voči žalovanému v 3/rade ako poistiteľovi.

43. Vo vzťahu k žalovanému v 2/rade súd mal preukázanú tiež pasívnu legitímáciu, keďže tento v čase nehody bol vlastníkom a držiteľom motorového vozidla Škoda Fabia ev.č. V. XXX M., ktoré vozidlo bolo v tom čase zmluvne poistené u žalovaného v 3/rade.

V danom prípade ide o zodpovednosť za zásah do osobnostných práv žalobcov v 2/ a 3/rade, ku ktorému došlo v súvislosti s uvedenou dopravnou nehodou s následkom trvalého vážneho poškodenia zdravia žalobkyne v 1/rade teda dcéry žalobcov v 2/ a 3/rade. Preto rovnako ako v prípade nemajetkovej ujmy spôsobenej osobitnou prevádzkou zodpovedá prevádzkovateľ motorového vozidla analogicky v zmysle § 853 a § 427 a nasl. OZ, z čoho možno vyvodiť zodpovednosť žalovaného v 2/rade aj v prípade, keď bola spôsobená nemajetková ujma na osobnostných právach žalobcov v 2/ a 3/rade, tzn. že treba vychádzať z toho, že za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá tiež prevádzkovateľ. Pri skúmaní predpokladu tejto zodpovednosti za zásah do osobnostných práv treba postupovať podľa § 13 OZ. V prípade žalovaného v 1/rade ide o samotného pôvodcu zásahu do osobnostných práv a pokiaľ ide o zodpovednosť žalovaného v 2/rade, tento nezodpovedá za škodu mimo škodcu, ale vedľa neho. K samotnej nemajetkovej ujme v podstate nemá priamy vzťah, tento je však daný tým, že je majiteľom, prevádzkovateľom motorového vozidla, prostredníctvom ktorého k zásahu došlo konaním žalovaného v 1/rade.

44. Spornou otázkou ďalej medzi stranami bola pasívna legitímácia žalovaného v 3/rade. V tejto súvislosti súd poukazuje na rozhodovaciu prax súdov.

Súdny dvor Európskej únie vo veci C-22/12 Katarína Haasová proti Rastislav Petrík, Blanka Hojngerová sa zaoberal žiadosťou Krajského súdu v Prešove o predbežnej otázke ohľadom výkladu článku 3 odsek 1 smernice Rady 72/166/EHS. Krajský súd v Prešove predložil súdnemu dvoru otázky: 1/má sa článok od 1 ods.1 smernice v spojení s článkom 3 ods.1 smernice 72/166/EHS vykladať tak, že mu odporuje vnútroštátna právna úprava obsiahnutá v § 4 Zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorej zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla nepokrýva nemajetkovú ujmu vyjadrenú v peňažnej

forme, spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla?,

2/v prípade takej odpovede na prvú otázku, že uvedená právna úprava nie je v rozpore s právom Spoločenstva, majú sa ustanovenia § 4 ods.1, § 4 ods.2, 4 Zákona č. 381/2001 Z.z. vykladať tak, že nebránia tomu, aby vnútroštátny súd v súlade s článkom 1 ods. 1 smernice Rady č. 90/232/EHS v spojení s článkom 3 ods.1 smernice 72/166/EHS priznal nárok na nemajetkovú ujmu spôsobenú pozostalým po obetiach dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla ako poškodeným aj v peňažnej forme?

Súdny dvor EÚ odpovedal na otázku č. 1 s tým, že na otázku č. 2 nie je treba odpovedať vzhľadom na znenie odpovede na otázku č. 1, ktoré je nasledovné: Článok 3 ods.1 smernice Rady 72/166/EHS z 24.04.1972 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti a článok 1 ods.1 a 2 druhej smernice Rady 84/5/EHS zo 30.12.1983 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, zmenenej a doplnenej smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/14/ES z 11.05.2005 a článok 1 ods.1 tretej smernice Rady 90/232/EHS zo 14.05.1990 o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel sa majú vykladať v tom zmysle, že povinné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla má pokrývať aj náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravnej nehode, ak jej náhradu na základe zodpovednosti poisteného za škodu upravuje vnútroštátne právo uplatniteľné v spore vo veci samej. Toľko z rozsudku Súdneho dvora z 24.10.2013.

45. Vzhľadom na uvedené sa súd stotožnil so stanoviskom Krajského súdu v Prešove, ktoré zaujal v rozsudku zo dňa 31.03.2016 sp.zn. 21Co/60/2015, podľa ktorého usmrtenie človeka je vážnym zásahom do súkromia a duševného zdravia blízkych osôb a zakladá právo na náhradu škody na zdraví vo všetkých jej formách vrátane nemajetkovej ujmy s priamym nárokom proti poisťovateľovi. Z hľadiska gramatického výkladu považuje Krajský súd za dôležité, že ustanovenie § 4 ods.2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. upravuje škodu na zdraví vo všetkých jej zložkách - zákonodarca teda nesledoval poistné krytie len niektorej zložky škody na zdraví. Zakotvením poistného krytia nielen niektorej zložky škody na zdraví je opodstatnený názor, že pod škodou na zdraví treba zaradiť všetky jej zložky tak v rovine majetkovej ako aj nemajetkovej.

Ustanovením § 4 ods.1,2 Zákona č. 381/2001 Z.z. sa do slovenského právneho poriadku implementovali ustanovenie smernice Rady 72/166/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovými vozidlami a kontroly plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti, ako aj druhej smernice Rady 84/5/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel v súčasnosti kodifikované v spoločnej smernici č. 2009/103/ES o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a kontrole plnenia tejto povinnosti. Výkladom citovaných ustanovení sa zaoberal Súdny dvor EÚ v rozsudku zo dňa 24.10.2013 vo veci C-22/12 tak ako je to uvedené vyššie. Uvedený rozsudok rieši otázku zodpovednosti poisťovne.

46. Ďalej súd poukazuje na uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 17.08.2016 č.k. I.ÚS 474/2016-17, ktorý rozhodol o predbežnej sťažnosti obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s. Bratislava vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 17Co/243/2015 z 22.03.2016, ktorým uznesením bola sťažnosť obchodnej spoločnosti Wüstenrot poisťovňa, a.s. odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení žalovanej v 2/rade účastníkom súdneho konania o zaplatenie sumy 800.000 eur, ktorú si návrhom doručeným Okresnému súdu Považská Bystrica uplatnili žalobcovia v 1/ až 3/rade ako pozostalé blízkej osoby po zomrelej obeti dopravnej nehody. Zaplatenia uvedenej sumy ako náhrady nemajetkovej ujmy v dôsledku zásahu do osobnostných práv sa žalobcovia domáhali proti žalovanej v 1/rade ako vodičovi motorového vozidla a sťažovateľke ako poisťovateľovi, u ktorej bolo motorové vozidlo žalobcu v 1/rade povinne zmluvne poistené v zmysle Zákona č. 381/2001 Z.z. Okresný súd rozsudkom zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalobcovi v 1/rade 10.000 eur, žalobkyni v 2/rade 10.000 eur a žalobcovi v 3/rade 5.000 eur. Krajský súd potvrdil rozsudok Okresného súdu. Podstatou argumentácie sťažovateľky bolo namietanie nesprávnych právnych záverov Krajského súdu aj Okresného súdu v otázke výkladu ustanovenia § 4 ods.2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z., podľa ktorého poistený má z poistenia zodpovednosť právo, aby poisťovateľ za neho nahradil

poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení, a tým aj ustálenia pasívnej vecnej legitímácie sťažovateľky vo vzťahu k žalobcom uplatňovanému nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

K pasívnej vecnej legitímácii zaujal Krajský súd v Trenčíne stanovisko v rozhodnutí zo dňa 21.05.2015 č.k. 4Co/658/2014-158, kde uviedol: pre posúdenie otázky pasívnej legitímácie poistiteľa je rozhodujúce vyriešenie otázky, čo treba rozumieť pod pojmom škoda použitým v zákone o povinnom zmluvnom poistení najmä v ustanovení § 4 ods.2 zákona, ktorý upravuje vecný rozsah poistného krytia. V našom právnom prostredí, je potrebné vykladať pojem škoda eurokonformne. Rozhodujúci bol v danej veci rozsudok ESD C-22/2012 vo veci Haasová. Z odôvodnenia Ústavného súdu ďalej vyplýva, že z obsahu napadnutého rozsudku sa ústavný súd presvedčil, že Krajský súd poskytol sťažovateľke náležitú súdnu ochranu, jej odvolacími námietkami sa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že dostala odpoveď na všetky podstatné okolnosti v danej veci. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa sponchybňovali právne závery rozsudku Krajského súdu. Ústavný súd zároveň uvádza, že pre účely posúdenia námietok sťažovateľky sa oboznámil s úplným znením rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci sp.zn. C-22/12 z 24.10.2013, ktorý rozhodol tak ako je to citované vyššie z hľadiska posudzovania článku 3 ods.1 smernice. V súvislosti s citovaným rozsudkom Súdneho dvora EÚ Ústavný súd poukazuje na svoje predchádzajúce rozhodnutie sp.zn. III ÚS 646/2015 zo 16.12.2015, ktoré rozhodnutie hovorí o umožnení blízkym osobám obetí usmrtených pri dopravných nehodách priznať náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.

47. Zhodne s vyššie uvedeným k pasívnej legitímácii žalovaného v 3/rade zaujal stanovisko Krajský súd v Nitre v rozsudku zo dňa 24.09.2014 sp.zn. 5Co/182/2013, v ktorom potvrdzujúcim rozsudku o priznaní nároku na nemajetkovú ujmu uviedol, že s použitím eurokonformného výkladu pojmov „náhrada škody“, „škoda na zdraví“ v citovaných ustanoveniach Zákona č. 381/2001 Z.z. (§ 4 ods. 1, 2, 4 a § 15 ods. 1) a s prihliadnutím k samotnému účelu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel, z hľadiska zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vyvolaný prevádzkou motorových vozidiel - sa v rámci náhrady škody odškodňuje aj nemajetková ujma spôsobená pozostalým po obeti dopravnej nehody ako poškodeným, za ktorú možno priznať náhradu peňažnou formou podľa § 13 ods.2 a 3 OZ, ktorú v širšom ponímaní treba považovať za škodu na zdraví podľa § 4 ods. 2 písm. a) Zákona č. 381/2001 Z.z. Požadovaná náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2,3 OZ preto spadá do rozsahu povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla podľa citovaného zákona. Vzhľadom na rozhodovaciu prax vyšších súdov SR súd dospel k záveru, že v danej veci je daná pasívna legitímácia žalovaného v 3/rade i v prípade uplatneného nároku žalobcami v 2/ a 3/rade.

48. Ďalej sa súd zaoberal vznesenou námietkou premlčania zo strany žalovaných v 1/ až 3/rade s odkazom na ustanovenie § 106 OZ, ktoré upravuje premlčaciu dobu pri zodpovednosti za škodu subjektívnu v trvaní 2 rokov. Podľa žalovaných žaloba bola podaná po uplynutí premlčacej doby, keďže ku vzniku škody došlo dňa 19.07.2014, pričom žalobný návrh bol podaný dňa 24.01.2017. Právny zástupca žalobcov k vyslovenej námietke premlčania uviedol, že náhrada škody nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej objektívnej lehote podľa § 101 OZ a začína plynúť dňom, kedy došlo k samotnému zásahu do práva na ochranu osobnosti v prejednávanej veci t.j. dňom dopravnej nehody.

49. Podľa § 100 ods.1 až 3 OZ, Právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110 <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105 <<http://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20160701>>. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

50. Podľa § 101 OZ, Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

51. Pokiaľ ide o vznesenú námietku premlčania, súd sa stotožnil so stanoviskom právneho zástupcu žalobcov, že náhrada škody nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej 3 ročnej objektívnej lehote podľa § 101 OZ. Toto jeho stanovisko je zhodné so stanoviskom NS SR zaujaté v rozhodnutí sp.zn. 2 Cdo278/2007, podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ako jeden z relatívne samostatných prostriedkov ochrany osobnosti fyzickej osoby, je právo majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje a to vo všeobecnej 3 ročnej premlčacej dobe (§ 101 OZ).

Rovnako z uznesenia NS SR sp.z. 5Cdo/265/2009 vyplýva počiatok plynutia všeobecnej 3 ročnej premlčacej doby náhrady za nemajetkovú ujmu je podľa § 101 OZ viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv.

V danej veci bolo nesporne preukázané, že žalobcovia v 2/ a 3/rade uplatnili riadne svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch pred uplynutím všeobecnej 3 ročnej premlčacej doby, ktorá začala plynúť dňa 20.07.2014, t.j. nasledujúcim dňom po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv teda k predmetnej dopravnej nehode. Potom všeobecná 3 ročná premlčacia doba skončila dňa 20.07.2017. Žaloba na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bola žalobcami podaná na tunajšom súde dňa 24.01.2017, teda pred uplynutím premlčacej doby.

52. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že protiprávnym konaním žalovaného v 1/rade boli žalobcom v 2/ a 3/rade porušené osobnostné práva v ich súkromnom a rodinnom živote a tým vznikla povinnosť poskytnúť primerané zadosťučinenie. Skúmajúc intenzívny zásah do súkromia a spôsobenú citovú ujmu súd zvažoval primeranosť požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy a to jednotlivo u každého zo žalobcov v 2/ a 3/rade. Ako už bolo konštatované vyššie, uvedená zodpovednosť žalovaného v 1/rade je objektívnou zodpovednosťou t.j. zodpovednosťou bez ohľadu na zavinenie. Pri určení peňažnej náhrady prihliadal súd na nenapraviteľný následok vzniknutý dôsledkom dopravnej nehody dcéry žalobcov v 2/ a 3/rade t.j. žalobkyne v 1/rade. Tiež prihliadal na to, že šlo o prečin spôsobený neobstarávanosťou zo strany žalovaného v 1/rade, kedy nebolo v jeho úmysle konať týmto spôsobom. Súd prihliadal aj na okolnosti samotnej dopravnej nehody. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy vychádzal z ustálenej judikatúry súdov SR ako i Českej republiky, pričom tieto vychádzali z kritérií, ktoré sú dané na strane poškodeného, a tiež na strane toho, kto škodu spôsobil. Okolnosti, ktoré treba skúmať na strane toho, kto utrpel ujmu, sú: a)intenzita vzájomných vzťahov, b)vek samotného poškodeného alebo jeho príbuzných, c)otázka hmotnej závislosti pozostalých ak došlo k usmrtieniu osoby, d)prípadné poskytnutie inej satisfakcie. Pri výške náhrady je kvalita vzájomných vzťahov kľúčovou. Psychická bolesť veľmi blízkeho človeka je často vnímaná ako neznesiteľná, fyzická obmedzujúca ostatné aktivity, čo môže prerásť až do duševného ochorenia.

Okolnosti na strane zodpovedného za zásah sú: a)postoj žalovaného, t.j. či bola vyslovená ľútosť prípadne realizovaná nejaká náhrada ujmy, b)dopad samotnej udalosti do duševnej sféry pôvodcu, c)jeho majetkové pomery, d) miera zavinenia. Postoj toho, kto ujmu spôsobil, môže ovplyvniť vnímanie ujmy poškodených a naopak jeho ľahostajnosť alebo arogancia môže dopady nemajetkovej ujmy prehĺbiť.

53. Pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch zákon súdom neustanovuje žiadne medze. Ustanovenie § 13 ods.3 OZ zakotvuje taxatívne uvedené dve kritéria a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. V danej veci tak pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd vzal do úvahy okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu osobnostných práv žalobcov v 2/ a 3/rade, keď samotný následok nehody bol nenapraviteľný poškodením zdravia žalobkyne v 1/rade tak ako je to uvedené vyššie. Podstatné pre vyhovieť návrhu na finančné zadosťučinenie je, že došlo k zásahu do práva na ochranu osobnosti, ktorého intenzita dosahuje určitý stupeň, čo v danej veci jednoznačne bolo preukázané zdravotným stavom žalobkyne v 1/rade, keď následkom dopravnej nehody došlo k narušeniu celistvosti ich rodiny, k zasiahnutiu do súkromného a rodinného života, pričom následky sú neodstrániteľné a trvalé. Dôsledkom tragickej nehody dcéry žalobcov v 2/ a 3/rade došlo k nesmierne závažnej ujme, čím sa stal život žalobcov v 2/ a 3/rade ochudobnený aj do budúca o rodinný život žijúci spolu s dcérou.

Pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy rozhodovacia prax súdov je pomerne nejednotná a závisí od každého konkrétneho individuálneho prípadu a prevažne sa týka smrteľného následku a nároku pozostalých príbuzných. V tejto súvislosti súd poukazuje na stanovisko Najvyššieho súdu ČR o činnosti českých súdov na trestnom úseku pri rozhodovaní v adhéznom konaní o nárokoch na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej trestnou činnosťou. Z výsledku skúmania spoločne sudcov trestného i

občianskoprávneho a obchodného kolégia vyplýva, že sa zhodli na tom, že pri stanovení výšky náhrady je na mieste prihliadnúť tiež na judikatúrou vymedzených kritérií a to najmä na strane poškodených osôb a im blízkych osôb posudzujúc intenzitu ich vzťahu, dopad do ich duševnej sféry. Pokiaľ ide o majetkové pomery toho, kto škodu spôsobil, tie sa neprejavujú v spôsobe vnímania útrap a preto k nim možno prihliadať skôr len výnimočne v zmysle akejsi moderácie vedenej záujmom na to, aby zásadne nedošlo k majetkovej likvidácii. Vzhľadom k doterajšej judikatúre sa v uvedenom stanovisku uvádza, že ako základný rozpočet pre stanovenie výšky náhrady doporučujú 240.000 Kč (8.882,31 eura v kurze 27,02 CZK/EUR) až 500.000 Kč (18.504,81 eura v kurze 27,02 CZK/EUR) v typovom prípade najbližších osôb. Z rozhodovacej praxe súdov súd poukazuje na vec vedenú na Najvyššom súde SR sp.zn. 3Cdo/18/2016 zo dňa 22.06.2016, v ktorej veci krajský súd priznal výšku nemajetkovej ujmy 23.000 eur, pričom poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 26.09.2013 sp.zn. 3Cdo/228/2012 ako na obdobný prípad. Najvyšší súd SR v spomínanom rozsudku zo dňa 22.06.2016 sp.zn. 3Cdo/18/2016 zrušil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 14.04.2015 sp.zn. 11Co/60/2014 vo výroku, ktorým zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné tak, že žalobu proti žalovanému zamietol v presahujúcej u každej zo žalobkyň sumu 23.000 eur. Zo stanoviska Najvyššieho súdu SR vyplýva, že pokiaľ odvolací súd znížil výšku náhrady nemajetkovej ujmy takýto prístup odvolacieho súdu, nech by bol akokoľvek motivovaný pozitívnou snahou o dosiahnutie rovnakého posúdenia veci v rovnakých prípadoch, nemôže bez ďalšieho v potrebnej miere vystihnúť to, ako široko, mnohovrstevne rozmanito je vnútorne rozčlenená osobnosť každej fyzickej osoby, aké individuálne a neopakovateľné vzťahy vznikajú medzi ňou a jej rodinnými príslušníkmi a aké dôsledky spôsobuje násilné prerušenie väzieb vo vnútri rodiny, ku ktorému dochádza stratou člena rodiny. Je nespochybniteľné, že negatívny zásah do tejto osobnostnej sféry pôsobí zraňujúco individuálne a rozmanito u každej fyzickej osoby inak, lebo každý človek, sama jeho podstata, jeho emócie, vzťahy k iným, sú veľmi individuálne. Ľudia nevnímajú vždy rovnako okolnosti vonkajšieho sveta a aj ich vzťahy s inými vykazujú znaky osobnosti, neopakovateľnosti a jedinečnosti. Vzhľadom na to aj dôsledky zásahov do týchto osobnostných sfér života každého človeka sú vysoko individuálne. Na vyjadrenie rozsahu a intenzity ujmy, ktorú vyvolali zásahy do týchto oblastí súkromného a rodinného života je nepostačujúce (paušálne) prirovnanie s inými, i keď obdobnými prípadmi.

54. Určitým vodítkom pre stanovenie výšky finančného odškodnenia môže byť limit odškodňovania obetí úmyselných trestných činov podľa § 6 Zákona č. 215/2005 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, podľa ktorého celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy. V súčasnosti tento limit predstavuje 21.750 eur (435 eur x 50). Z § 1 tohto zákona pritom vyplýva, že zákon upravuje jednorazové finančné odškodnenie osôb, ktorým bola v dôsledku úmyselných násilných trestných činov spôsobená ujma na zdraví. Potom v prípade nedbanlivostného zavinenia by táto náhrada mala byť nižšia. Ďalším podporným argumentom pri ustálení výšky priznanej náhrady je rozhodovacia prax súdov. Z rozhodovacej praxe pri priznaní náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej najmä pozostalým smrťou blízkej osoby pri dopravnej nehode vyplýva, že vo veci sp.zn. 3Cdo/18/2016 Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 22.06.2016 zamietol dovolanie, v ktorej veci pri smrti manžela/otca pri dopravnej nehode bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy 3x po 23.000 eur. Krajský súd Žilina v rozhodnutí zo dňa 28.10.2013 sp.zn. 8Co/264/2013 potvrdil rozsudok vo veci náhrady nemajetkovej ujmy za smrť chodca, keď okresný súd priznal manželke náhradu nemajetkovej ujmy 20.000 eur, dieťaťu 23.000 eur a rodičom 2x po 10.000 eur. Vo veci sp.zn. 3Cdo/228/2012 Najvyšší súd SR rozhodnutím zo dňa 26.09.2013 zamietol dovolanie v konaní v ktorom Okresný súd priznal za smrť syna a manželky pri zrážke osobného motorového vozidla zomrelému manželovi/otcovi 23.000 eur. V konaní sp.zn. 2Cdo/154/2010, v ktorom NS SR rozhodnutím zo dňa 28.10.2010 odmietol dovolanie, v ktorej veci za smrť dcéry pri dopravnej nehode okresný súd priznal rodičom 2x po 17.000 eur. Vo veci sp.zn. 4Cdo/139/2011 rozhodnutím zo dňa 30.10.2012 NS SR dovolanie zamietol, v ktorej veci šlo o nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za smrť dcéry a priznaná náhrada rodičom 2x po 15.000 eur. Vo veci Krajského súdu B. Bystrica sp.zn. 14Co/339/2011, v ktorej krajský súd rozhodnutím zo dňa 20.11.2012 potvrdil rozhodnutie OS priznať za zásah do práv na ochranu osobnosti dôsledkom smrti syna pri dopravnej nehode 8.600 eur. Za smrť syna pri dopravnej nehode okresný súd priznal rodičom 2x po 8.300 eur, pričom dovolanie bolo odmietnuté rozhodnutím NS SR zo dňa 27.01.2016 1MCdo/10/2013.

55. Pokiaľ ide o okolnosti na strane osoby zodpovednej za zásah a jeho postoj po nehode žalovaní v 1/ a 2/rade vyslovili ľútosť nad ťažkými zdravotnými následkami, ktoré žalobkyňa v 1/rade pri dopravnej nehode utrpela. Ďalšou okolnosťou na strane osoby zodpovednej za zásah je dopad udalosti do

duševnej sféry a to najmä žalovaného v 1/rade, čo môže súvisieť s jeho výčitkami svedomia po nehode, ale i do budúcnosti. Pokiaľ ide o zisťovanie ďalšej okolnosti sú majetkové pomery zistené tak, ako je to uvedené vyššie, avšak tieto podľa súdu nemôžu podstatne ovplyvniť výšku nemajetkovej ujmy. Poslednou okolnosťou je miera zavinenia poškodenej pričom z dokazovania jednoznačne bolo za preukázané, že žalobkyňa v 1/rade na následku dopravnej nehody nenesie žiadnu spoluvinu a v plnom rozsahu je zodpovedný žalovaný 1/rade.

56. Na základe vyššie uvedeného súd pri určení peňažnej náhrady prihliadol dôsledku udalosti, pri ktorej utrpela žalobkyňa v 1/rade vyššie uvedené poranenia na nenapraviteľný následok, ktorý vznikol v dôsledku protiprávneho konania žalovaného v 1/rade, pričom účelom finančného zadosťučinenia je do istej miery kompenzovať emocionálne útrapy žalobcov v 2/ a 3/rade.

57. V konaní mal súd za preukázané, že žalobcovia v 2/ a 3/rade v čase nehody žili v manželstve, v ktorom riadne zabezpečovali starostlivosť o svoje dve deti. Úrazom žalobkyne v 1/rade ich právo na súkromie a právo na rodinný život bolo narušené tak, že došlo k porušeniu ich osobnostného práva a vznikol im nárok na uplatnenie nároku titulom ochrany svojej osobnosti v zmysle ustanovenia § 13 OZ. Je nesporné, že následky na zdravotnom stave žalobkyne v 1/rade budú vo väčšej či menšej miere pretrvávajúť naďalej vzhľadom na zásah do osobnostných práv žalobcov v 2/ a 3/rade. Napriek tomu súd dospel k záveru, že samotný negatívny zásah je podstatnejší na strane žalobkyne v 3/rade, čo má vplyv na jej samotný život, či už rodinný, ale i pracovný, keď v súčasnosti zabezpečuje starostlivosť o žalobkyňu prevažne výlučne sama (pokiaľ jej nepomáha matka žalobcu v 2/rade), osobne sa stará o žalobkyňu v 1/rade v trvaní 24 hodín denne tak ako je to uvedené vyššie. Dôsledkom toho bola nútená ukončiť pracovný pomer u svojho zamestnávateľa. Vzhľadom na emocionálne útrapy a ďalšie následky žalobkyne v 3/rade súd jej priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 15.000 eur. Pri rozhodovaní o výške tejto náhrady súd považoval za kľúčové rodinné vzťahy žalobcov v 2/ a 3/rade so žalobkyňou v 1/rade ako i vzťahy žalobcov v 2/ a 3/rade navzájom vzhľadom na skutočnosť, že po predmetnej udalosti ako jej dôsledkom došlo k rozvodu manželstva žalobcov v 2/ a 3/rade a tým spomínaná výlučná starostlivosť o žalobkyňu v 1/rade spočívajúca na strane žalobkyne v 3/rade. Vzhľadom na osobnostný zásah podľa súdu iná forma satisfakcie ako peňažitá nemôže byť sama o sebe dostačujúca. Je nesporné, že emocionálne útrapy v dôsledku dopravnej nehody a následkom na zdravotnom stave žalobkyne v 1/rade nastali i na strane žalobcu v 2/rade, ktorému súd priznal náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000 eur, keďže na jeho strane nedošlo k takému zásahu do ostatných sfér života ako na strane žalobkyne v 3/rade.

58. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd v prevyšujúcej časti žalobu voči žalobcom v 2/ a 3/rade zamietol.

59. O zaplatení súdneho poplatku rozhodol súd podľa § 2 ods.2 Zákona č. 71/1992 Zb. a sadzobníka súdnych poplatkov položky 7b, podľa ktorého je výška súdneho poplatku 66 eur a 3% z priznanej nemajetkovej ujmy. Táto povinnosť žalovaných v 1/ a 2/rade je daná, nakoľko žalobcovia sú oslobodení od súdneho poplatku a to v zmysle § 4 ods.2 písm. i) citovaného zákona (20.000 eur * 3% + 66 eur = 666 eur).

60. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP), súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

61. Podľa § 262 ods.1, 2 CSP, O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

62. Vzhľadom na úspech žalobcov v 2/ a 3/rade v konaní, súd im priznal náhradu trov konania v plnej výške, ktoré im vznikli titulom trov právneho zastúpenia. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia s tým, že bude zohľadnená výška priznanej nemajetkovej ujmy žalobcom v 2/ a 3/rade.

63. Vo vzťahu náhrady trov konania žalovaných 1/ až 3/rade voči žalobkyne v 1/rade súd týmto náhradu trov konania za použitia § 257 CSP nepriznal, keďže žalovaní v 1/ a 2/rade sa tohto nároku výslovne vzdali a vzhľadom na zdravotný stav žalobkyne v 1/rade dôsledkom uvedenej dopravnej nehody, sú na

jej strane dôvody hodné osobitného zreteľa nepriznať úspešnej strane náhradu trov konania tak, ako to má na mysli ustanovenie § 257 CSP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, písomne v troch vyhotoveniach, cestou Okresného súdu Topoľčany na Krajský súd v Nitre.

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Exekúciu vykoná ten exekútor, ktorého v návrhu na vykonanie exekúcie označí oprávnený (§ 38 zák. č. 233/1995 Z.z.) a ktorého jej vykonaním poverí súd, ak osobitný predpis alebo tento zákon neustanovuje inak (§ 29 zákona č. 233/1995 Z.z.).